

Sygn. akt III AUa 365/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2015 r. w Szczecinie

sprawy Z. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 17 lutego 2015 r. sygn. akt VII U 1166/14

- zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że prawo do emerytury przyznaje ubezpieczonemu Z. M. od dnia 8 listopada 2013r.,
- oddala apelację w pozostałej części.

SSO del. Beata Górską SSA Barbara Białecka SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 365/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 stycznia 2014 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu Z. M. prawa do emerytury w wieku obniżonym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, gdyż w ocenie organu rentowego ubezpieczony nie udokumentował 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Decyzją z dnia 3 czerwca 2014 r. organ rentowy po rozpatrzeniu nowych dowodów złożonych przez ubezpieczonego, zmienił swoją decyzję z dnia 30 stycznia 2014 r. w ten sposób, że uznał, iż łączny udokumentowany przez

wnioskodawcę okres składkowy i nieskładkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi co najmniej 25 lat. Zaliczył do niego okres uzupełniający z tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w wymiarze 2 miesięcy i 13 dni. W pozostałej części decyzja z 30 stycznia 2014 r. pozostała bez zmian.

W odwołaniach od powyższych decyzji Z. M. wniósł o ich zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury w wieku obniżonym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Po ponownym rozpatrzeniu przez organ rentowy okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 28 sierpnia 1975 r. do 10 marca 1978 r. i zaliczeniu go w całości jako okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 2 lat 6 miesięcy i 14 dni ZUS ustalił, że staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych stanowi 8 lat 10 miesięcy i 19 dni okresów składkowych.

Z. M. wniósł o zaliczenie jako okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia:

- od 10 listopada 1971 r. do 1 lipca 1972 r. w Zakładach (...) w G. na stanowisku peklowacza,
- od 5 grudnia 1974 r. do 12 kwietnia 1975 r. w Przedsiębiorstwie (...) w Ś. Zajezdnia (...) na stanowisku kierowcy ciągnika,
- od 8 maja 1980 r. do 1 lipca 1980 r. w Wojewódzkim Związku Spółek (...) w S. na stanowisku kierowcy ciągnika,
- od 1 grudnia 1982 r. do 5 listopada 1983 r. w Nadleśnictwie B. na stanowisku drwal-motorniczy,
- od 2 maja 1987 r. do 31 grudnia 1992 r. w Gospodarstwie (...) w W. na stanowisku kierowcy ciągnika.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie w całości. W kolejnych pismach procesowych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśniał, które okresy zatrudnienia ubezpieczonego uznał za okresy wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W piśmie procesowym z dnia 21 października 2014 r. organ rentowy wskazał, że do stażu wykonywania pracy w szczególnych warunkach zaliczył okresy od 2 maja 1973 r. do 30 października 1974 r., od 28 sierpnia 1975 r. do 10 marca 1978 r., od 2 sierpnia 1982 r. do 5 listopada 1983 r. oraz od 1 maja 1995 r. do 31 grudnia 1998 r., a odmówił zaliczenia pozostałych okresów.

Postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2014 r. sąd połączył do wspólnego rozpoznania i wyrokowania sprawy z odwołań Z. M. od decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 30 stycznia 2014 r. i z dnia 3 czerwca 2014 r.

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżone decyzje organu rentowego przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od 1 kwietnia 2013 r. (punkt I sentencji) oraz zasądził od pozwanego na rzecz ubezpieczonego kwotę 150 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu na rozprawę w dniu 23 września 2014 r. (punkt II sentencji).

Sąd I Instancji ustalił, że Z. M., urodzony (...) wniosek o emeryturę w wieku obniżonym z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach złożył w dniu 23 kwietnia 2013 r.

W dniu 13 listopada 2013 r. ubezpieczony złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

Sąd Okręgowy ustalił, że Z. M. w postępowaniu przed organem rentowym na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze co najmniej 25 lat, na który składają się 24 lata i 25 dni okresów składkowych, 8 miesięcy i 23 dni okresów nieskładkowych, a nadto 2 miesiące i 13 dni okresów uzupełniających z tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Ponadto organ rentowy przyjął za udowodnione łącznie 8 lat 10 miesięcy i 19 dni okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w tym:

- od 2 maja 1973 roku do 30 października 1974 roku z tytułu zatrudnienia w spółdzielni kółek rolniczych w S. Kółko rolnicze (...) na stanowisku kierowcy ciągnika,

- od 28 sierpnia 1975 roku do 10 marca 1978 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Produkcji (...) G. na stanowisku kierowcy ciągnika,

- od 2 sierpnia 1982 roku do 5 listopada 1983 roku z tytułu zatrudnienia w (...) Kombinacie Rolnym Zakład Rolny (...) na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego,

- od 1 maja 1995 roku do 31 grudnia 1998 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usług (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w D. na stanowisku ładowacza nieczystości stałych.

W okresie od 10 listopada 1971 roku do 1 lipca 1972 roku Z. M. zatrudniony był w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w Z. – Zakłady (...) w G., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku peklowacza. W tym czasie ubezpieczony pracował przy peklowaniu mięs. Nie pracował on bezpośrednio przy uboju zwierząt.

W okresie od 5 grudnia 1974 roku do 12 kwietnia 1975 roku Z. M. zatrudniony był stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w Ś. – Zajezdnia (...) na stanowisku kierowcy ciągnika.

W okresie od 1 maja 1980 roku do 11 lipca 1980 roku Z. M. był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Wojewódzkim Związku Spółek (...) w G. Rejonowy Oddział w S. na stanowisku kierowcy ciągnika.

W okresie od 11 stycznia 1984 roku do 31 października 1986 roku Z. M. był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Nadleśnictwie B. początkowo na stanowisku robotnika leśnego, a po ukończeniu w 1985 roku kursu pilarzy od 1 stycznia 1986 roku do 31 października 1986 roku na stanowisku drwala-motorniczego.

W okresie od 3 listopada 1986 roku do 31 grudnia 1992 roku Z. M. był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu w Gospodarstwie (...) w W.. Do 1 maja 1987 roku wykonywał on pracę na stanowisku pracownika fizycznego, a od 2 maja 1987 roku do końca zatrudnienia na stanowisku traktorzysty. Jako traktorzysta ubezpieczony obsługiwał ciągnik kołowy. Praca jego była pracą całoroczną, ponieważ w sezonie zimowym woził pasze, siano i kiszonki oraz wywoził obornik.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy w Szczecinie uznał odwołanie Z. M. za uzasadnione, co skutkowało zmianą zaskarżonych decyzji w kierunku postulowanym przez ubezpieczonego.

Na wstępie Sąd meriti zaznaczył, że w przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje fakt, że Z. M. urodzony (...), nie osiągnął wymaganego przepisem art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) tzw. powszechnego wieku emerytalnego. Następnie wskazał na treść art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 powyższej ustawy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z przywołanym rozporządzeniem pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy

w szczególnych warunkach.

Natomiast w Dziale VI (W leśnictwie, przemyśle drzewnym i papierniczym) wykazu A pkt 1 cyt. rozporządzenia za wykonywanie pracy w warunkach szczególnych uznano prace drwali. Z kolei w Dziale VIII (W transporcie i łączności) wykazu A pkt 3 za wykonywanie pracy w warunkach szczególnych uznano prace kierowców ciągników, kombajnów

lub pojazdów gąsienicowych. Nadto w Dziale X (W rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) wykazu A pkt 8 prace wykonywane bezpośrednio przy uboju zwierząt.

Przechodząc dalej Sąd I Instancji wskazał, że zgodnie z § 2 powyższego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Sąd Okręgowy wskazał, że Z. M. ukończył 60 lat, udowodnił co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy nie kwestionował również tego, że ubezpieczony złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem zakładu na dochody budżetu państwa.

Sporne w niniejszym postępowaniu było to, czy na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony legitymuje się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych, a ściślej, czy do tego stażu pracy uwzględnionego przez organ rentowy w wymiarze 8 lat 10 miesięcy i 19 dni można zaliczyć również okresy wskazane przez ubezpieczonego w odwołaniu. Sąd I instancji dopuścił dowód z dokumentacji pracowniczej zgromadzonej w aktach rentowych i w zachowanych aktach osobowych dołączonych do akt sprawy, a potwierdzającej zarówno sam fakt, jak i okres zatrudnienia oraz zajmowane stanowiska. Nadto przeprowadził dowód z przesłuchania świadków W. S. i S. S. oraz ubezpieczonego na okoliczność przebiegu i rzeczywistego charakteru pracy odwołującego się w spornym okresie od 2 maja 1987 roku do 31 grudnia 1992 roku w czasie zatrudnienia w Gospodarstwie (...) w W. na stanowisku traktorzysty. Zeznania świadków, którzy potwierdzili, że ubezpieczony w wyżej wymienionym okresie pracował jako kierowca ciągnika korespondują z wyjaśnieniami ubezpieczonego i dowodami w postaci świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 11 marca 1997 roku. Sąd Okręgowy dał wiarę zarówno zeznaniom świadków, jak i ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony. Ich wiarygodność nie była kwestionowana przez organ rentowy i nie została też w żaden sposób podważona.

Do okresów pracy w warunkach szczególnych w charakterze kierowcy ciągnika oprócz okresu od 2 maja 1987 roku do 31 grudnia 1992 roku Sąd Okręgowy zaliczył też okresy pracy od 5 grudnia 1974 roku do 12 kwietnia 1975 roku w Przedsiębiorstwie (...) w Ś. – Zajezdnia (...), gdzie ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika, oraz w okresie od 1 maja 1980 roku do 11 lipca 1980 roku, gdzie Z. M. był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Wojewódzkim Związku Spółek (...) w G. Rejonowy Oddział w S. na stanowisku kierowcy ciągnika. Za te dwa ostatnie okresy pracy ubezpieczonego od 5 grudnia 1974 roku do 12 kwietnia 1975 roku i od 1 maja 1980 roku do 11 lipca 1980 roku zachowały się dokumenty: zaświadczenie z dnia 23 października 2012 roku potwierdzające, że był on od 5 grudnia 1974 roku do 12 kwietnia 1975 roku zatrudniony na stanowisku kierowcy ciągnikowego, oraz świadectwo pracy z dnia 9 lutego 1981 roku potwierdzające, że był on w okresie od 1 maja 1980 roku do 11 lipca 1980 roku zatrudniony na stanowisku kierowcy ciągnika. Organ rentowy nie zakwestionował prawdziwości tych dokumentów, które ponadto, zdaniem Sądu metiti, korespondują z wyjaśnieniami ubezpieczonego. Również do pracy w warunkach szczególnych należało, w opinii Sądu I instancji, zaliczyć ubezpieczonemu po ukończeniu w październiku 1985 roku kursu pilarza, okres pracy na stanowisku drwala, co najmniej od stycznia 1986 roku do 31 października 1986 roku w Nadleśnictwie B., gdzie Z. M. początkowo był zatrudniony jako robotnik leśny, a po ukończeniu w październiku 1985 roku kursu pilarza był on zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku drwala-motorniczego. Za ten okres pracy ubezpieczonego zachowało się świadectwo pracy z dnia 29 października 1986 roku oraz akta osobowe, z których wynika, że ubezpieczony pracował najpierw jako robotnik leśny do czasu ukończenia kursu pilarza w październiku 1985 roku, a następnie jako drwal co najmniej od 1 stycznia 1986 roku do 31 października 1986 roku.

Sąd I instancji ustalił, że pracę w warunkach szczególnych jako kierowca ciągnika ubezpieczony świadczył w okresach: od 5 grudnia 1974 roku do 12 kwietnia 1975 roku, od 1 maja 1980 roku do 11 lipca 1980 roku, od 2 maja 1987 roku do 31 grudnia 1992 roku, a nadto jako drwal od 1 stycznia 1986 roku do 31 października 1986 roku. Reasumując, w świetle zgromadzonego w niniejszym postępowaniu materiału dowodowego nie budziło wątpliwości Sądu I instancji, że po zliczeniu okresów od: 5 grudnia 1974 roku do 12 kwietnia 1975 roku (tj. 4 miesiące 9 dni), od 1 maja 1980 roku do 11 lipca 1980 roku (tj. 2 miesiące i 11 dni), od 2 maja 1987 roku do 31 grudnia 1992 roku (tj. 5 lat 6 miesięcy 21 dni),

a nadto jako drwal od 1 stycznia 1986 roku do 31 października 1986 roku (tj. 10 miesięcy) i dodaniu tych okresów pracy w warunkach szczególnych do okresów już zaliczonych przez organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych tj. 8 lat 10 miesięcy i 19 dni, ubezpieczony spełnił przesłankę posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Odnosnie wykonywania przez ubezpieczonego pracy na stanowisku peklowacza zatrudnionego w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w Z. – Zakłady (...) w G. w okresie od 10 listopada 1970 roku do 1 lipca 1972 roku to w związku z tym, iż ubezpieczony nie pracował bezpośrednio przy uboju zwierząt, Sąd Okręgowy nie zaliczył tego okresu pracy do pracy w warunkach szczególnych.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego w całości nie zgodził się organ rentowy. W apelacji zarzucił wyrokowi:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 184 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) oraz § 1 ust. 1, § 2 ust. 1 i 2 oraz § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8 poz. 43) – poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż ubezpieczony wykonywał w pełnym wymiarze czasu prace zaliczane do prac w szczególnych warunkach przez 15 lat i tym samym, iż spełnia on warunki do przyznania prawa do emerytury;

- art. 184 ust. 2 w związku z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – poprzez jego niezastosowanie i pominięcie faktu złożenia w dniu 8 listopada 2013 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) przez ubezpieczonego wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, co skutkowało przyznaniem prawa do świadczenia ubezpieczonemu od daty 1 kwietnia 2013 r.

2. Naruszenie przepisów prawa procesowego, które w konsekwencji doprowadziło do błędnie ustalonego stanu faktycznego sprawy, tj.:

- art. 233 k.p.c. w związku z art. 245 k.p.c. oraz art. 299 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego wywiedzenie faktów polegających na uznaniu przez Sąd, iż ubezpieczony świadczył pracę w szczególnych warunkach w okresach:

- od 5 grudnia 1974 r. do 12 kwietnia 1975 r. w oparciu o informację z dnia 23 października 2012 r. z Archiwum prowadzonego przez (...) Urząd Wojewódzki w G. Delegatura Urzędu w Z. oraz zeznania samego ubezpieczonego, w sytuacji, gdy powyższy dokument został wystawiony przy braku istnienia dokumentacji osobowej z w/w okresu,

- od 1 maja 1980 r. do 11 lipca 1980 r. w oparciu o świadectwo pracy z dnia 9 lutego 1981 r. oraz zeznania samego ubezpieczonego, przy braku istnienia dokumentacji osobowej z w/w okresu,

- od 1 stycznia 1986 r. do 31 października 1986 r. w oparciu o dokumentację, z której nie można wywieść, iż wnioskodawca w w/w okresie wykonywał pracę w szczególnych warunkach, w tym w oparciu o świadectwo pracy z 29 października 1986 r. oraz w oparciu o zeznania samego ubezpieczonego

- art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1 oraz art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2014 1025 j.t.) – poprzez przyznanie wnioskodawcy zwrotu kosztów dojazdu na rozprawę w dniu 23 września 2014 r. od pozwanego w sytuacji gdy odwołanie winno ulec oddaleniu:

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołań w całości od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 30 stycznia 2014 r. oraz z dnia 3 czerwca 2014 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, w każdym przypadku o zasądzenie od ubezpieczonego, na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację Z. M. wniósł o oddalenie apelacji podtrzymując argumentację Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego zasługiwała na uwzględnienie w nieznacznym zakresie.

Uzasadniony okazał się jedynie drugi zarzut apelacyjny a mianowicie naruszenia prawa materialnego tj. art. 184 ust. 2 w związku z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – poprzez jego niezastosowanie i pominięcie faktu złożenia w dniu 8 listopada 2013 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) przez ubezpieczonego wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, co skutkowało przyznaniem prawa do świadczenia ubezpieczonemu od daty 1 kwietnia 2013 r. Na wstępie Sąd Apelacyjny podkreśla, że zgodnie z art. 184 ust. 2 emerytura, o którą starał się ubezpieczony, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Słusznie apelujący powołał wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2014 r. (II UK 528/13 LEX nr 1514770), w którym stwierdzono, że dopiero kumulatywne spełnienie wszystkich warunków wymaganych do uzyskania świadczenia, skutkuje nabyciem tego świadczenia. Niewątpliwie więc na dzień 1 kwietnia 2013 r. ubezpieczony nie spełnił wszystkich przesłanek wymaganych do uzyskania spornego świadczenia, w związku z powyższym w tym zakresie wyrok Sądu I instancji jest błędny. Z wnioskiem o emeryturę ubezpieczony wystąpił bowiem w kwietniu 2013 r. jednakże wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa, nadał w urzędzie pocztowym dopiero 8 listopada 2013 r. W związku z tym świadczenie emerytalne przyznane przez Sąd I instancji, ubezpieczonemu przysługuje od dnia 8 listopada 2013 r.

Nieuzasadnione natomiast okazały się pozostałe zarzuty apelacyjne.

W ocenie Sądu Apelacyjnego sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe dotyczące ustalenia okresów pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy.

Sąd Apelacyjny zaznacza, że art. 233 § 1 k.p.c. wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów, zgodnie z którą sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Jak trafnie przyjmuje się przy tym w orzecznictwie sądowym, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w powiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo -skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza więc stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone między innymi w: postanowieniu z dnia 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753; wyroku z dnia 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347; postanowieniu z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136). Innymi słowy, zarzut obrazy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla strony skarżącej ustaleń faktycznych, opartych na własnej, korzystnej dla strony ocenie materiału dowodowego.

Organ rentowy w apelacji nie kwestionował okresu pracy ubezpieczonego od 2 maja 1987 roku do 31 grudnia 1992 roku w Gospodarstwie (...) w W. na stanowisku traktorzysty.

Co do pierwszego kwestionowanego okresu - od 5 grudnia 1974 r. do 12 kwietnia 1975 r. należy podkreślić, że z zaświadczenia (...) Urzędu Wojewódzkiego w G. wynika w sposób niebudzący zdaniem Sądu Apelacyjnego wątpliwości, że dokumenty przekazane do archiwum przez pracodawcę wskazują, że ubezpieczony w tym okresie zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika. Okoliczność tę potwierdziły również dokumenty przesłane przez (...) Urząd Wojewódzki (k. 171-175 akt sądowych), łącznie ze świadectwem pracy. Zatem zupełnie nieuzasadniony jest zarzut apelującego o braku dokumentacji pracowniczej za ten okres.

Drugi sporny okres - od 1 maja 1980 r. do 11 lipca 1980 r. w ocenie Sądu Apelacyjnego również słusznie został uznany przez Sąd I instancji za okres pracy w szczególnych warunkach na podstawie świadectwa pracy z dnia 9 lutego 1981r. oraz zeznań ubezpieczonego albowiem dowody te nie budzą wątpliwości. Świadectwo pracy zostało wystawione przez pracodawcę w okresie niedługim po zakończeniu pracy i wymienia jako stanowisko pracy – kierowca ciągnika. Organ rentowy nie przedstawił żadnych racjonalnych argumentów dyskwalifikujących ten dokument. Nie przeczy prawidłowości ustaleń Sądu Okręgowego jedynie fakt, że jest to „zwykłe” świadectwo pracy. Trzeba mieć na uwadze, że nawet brak świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie przekreśla ustalenia, że tego rodzaju praca była wykonywana. Ubezpieczony może wykazywać innymi środkami dowodowymi, że praca świadczona była w warunkach szczególnych.

Nie zasługuje również na uwzględnienie kolejny zarzut dotyczący okresu od 1 stycznia 1986 r. do 31 października 1986 r. ponieważ ze świadectwa pracy wynika, że ubezpieczony ostatnio wykonywał pracę drwala- motorniczego. Z umowy z 28 października 1985r. wynika natomiast, że skierowano ubezpieczonego na kurs pilarza. Z obu tych dokumentów można wywieść uprawniony wniosek, poparty jeszcze zeznaniami ubezpieczonego, że po ukończeniu kursu, najspóźniej w grudniu 1985r. ubezpieczony mógł zacząć wykonywać pracę drwala. Sąd Okręgowy przyjął, że nastąpiło to od 1 stycznia 1986r. Można zgodzić się z organem rentowym, że dokumenty zgromadzone w aktach osobowych ubezpieczonego nie dają pewności co do daty podjęcia pracy na tym stanowisku, ale nie zaprzeczają temu co podano w świadectwie pracy, że praca taka była wykonywana.

Należy zauważyć, że zaliczenie ubezpieczonemu wszystkich omówionych powyżej okresów do stażu pracy w szczególnych warunkach nawet z wyłączeniem okresu od 1 stycznia 1986 r. do 31 października 1986 r. powoduje legitymowanie się już 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Tak więc uznanie jakiegokolwiek okresu między 1 stycznia 1986 r. a 31 października 1986 r. jest już ponad ten 15- letni staż.

Sąd Apelacyjny nie ma zatem wątpliwości, że ubezpieczony spełnił wymagane prawem warunki do uzyskania świadczenia emerytalnego w niższym wieku emerytalnym. W szczególności legitymuje się 25 letnim okresem składkowym i nieskładkowym, pracował 15 lat w warunkach szczególnych i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Jednakże z uwagi na to, że wniosek ten złożył 8 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił wyrok Sądu Okręgowego tylko w tym zakresie, w pozostałej części apelację oddalając na podstawie art. 385 § 1 k.p.c.

W niniejszej sprawie mimo częściowego uwzględnienia apelacji organu rentowego jest on jednak stroną w większej mierze przegrrywającą sprawę, a zatem brak było podstaw do przyznania kosztów zastępstwa procesowego w myśl art. 98 § 1 k.p.c.

SSO del. Beata Górka SSA Barbara Białecka SSA Jolanta Hawryszko